УДК:327.61
DOI 10.65996/topscience-2457/2026-1.1/22-30

Козонова Жумаида
магистрант
И. Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети
Бишкек ш.

ЭЛ АРАЛЫК СОЦИАЛДЫК ИШ ТАЖРЫЙБАСЫНЫН МОДЕЛЬДЕРИ

Козонова Жумаида
магистрант
Кыргызский государственный университет имени И. Арабаева
г. Бишкек

МОДЕЛИ МЕЖДУНАРОДНОГО ОПЫТА СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЫ

Kozonova Jumaida
master's student
Kyrgyz State University named after I. Arabaev
Bishkek c.

MODEL OF INTERNATIONAL SOCIAL WORK EXPERIENCE

Аннотация. Бул макалада эл аралык социалдык иш тажрыйбасынын модельдеринин маныздары каралган. Көптөгөн өлкөлөрдө социалдык ишмердүүлүгүндө көптөгөн өнүгүүлөр бар. Өзгөчө, өнүккөн өлкөлөрдөгү улуттук социалдык коргоо системаларынын укуктук базасы адам укуктары жаатындагы жалпы таанылган эл аралык нормаларга жана стандарттарга негизделген. Жалпысынан, анализ көрсөткөндөй ар бир аймакка жараша модельдер аныкталган , алардын өзгөчөлүктөрү менен бирге, социалдык жардам мекемелеринин кызматтарды көрсөтөт: ата-энелер үчүн атайын кесиптик окутуу топторун уюштуруу, жумушка орношууга жардам берүү; иштеген ата-энелерге күндүз жана кечинде бала багууну камсыз кылуу; шаардык саламаттыкты сактоо борборлорунда никесиз энелер үчүн кызмат түзүү; зомбулукка кабылган балдарды коргоо кызматтарын түзүү жана колдоо; балдар үйлөрүн түзүү жана текшерүү, багып алуучу үй-бүлөлөр менен иштөө, баланын жаңы үй-бүлөгө адаптацияланышын көзөмөлдөө; балдардын билим алуусуна жардам берүү үчүн социалдык кызматтарды иштеп чыгуу, ата-энелерге үй жумуштарын аткарууга жардам берүү ж.б. сыяктуу кызматтар башка үй-бүлөлөргө да акы төлөнүүчү негизде көрсөтүлөт. Өзгөчө кырдаалдарда кызматтар үй-бүлөнүн киреше деңгээлине карабастан балдарды багууну өз мойнуна алат. Англо-саксон жана башка модельдери жарандарга социалдык колдоо көрсөтүү, анын ичинде пенсия менен камсыз кылуу, улуттук саламаттыкты сактоо жана улуттук социалдык камсыздандыруу боюнча кеңири жоопкерчилиги менен мүнөздөлөт.

Аннотация. В данной статье рассматривается сущность международных моделей практики социальной работы. Во многих странах наблюдается

множество направлений развития социальной работы. В частности, правовая база национальных систем социальной защиты в развитых странах основана на общепризнанных международных нормах и стандартах в области прав человека. В целом, анализ показывает, что для каждого региона были выявлены модели, наряду с их спецификой, предоставляющие услуги учреждений социальной помощи: организация специальных групп профессионального обучения для родителей, помощь им в поиске работы; предоставление дневного и вечернего ухода за детьми для работающих родителей; создание услуг для незамужних матерей в городских центрах здравоохранения; создание и поддержка услуг по защите детей, подвергшихся насилию; создание и инспекция детских домов, работа с приемными семьями, мониторинг адаптации ребенка к новой семье; развитие социальных услуг по оказанию помощи детям в получении образования, помощь родителям по дому и т. д. Услуги также предоставляются другим семьям на платной основе. В чрезвычайных ситуациях услуги предоставляются другим семьям на платной основе. В особых случаях услуги предоставляются детям независимо от уровня дохода семьи. Для англосаксонской и других моделей характерна широкая ответственность за обеспечение социальной поддержки граждан, включая пенсии, национальное здравоохранение и национальное социальное страхование.

Annotation. This article examines the essence of international social work practice models. In many countries, there are many developments in social work. In particular, the legal framework of national social protection systems in developed countries is based on generally recognized international norms and standards in the field of human rights. In general, the analysis shows that models have been identified for each region, along with their specifics, providing services of social assistance institutions: organizing special vocational training groups for parents, helping them find a job; providing day and evening childcare for working parents; creating services for unmarried mothers in urban health centers; creating and supporting services for the protection of children exposed to violence; creating and inspecting orphanages, working with adoptive families, monitoring the child's adaptation to a new family; developing social services to help children get an education, helping parents with household chores, etc. Services are also provided to other families on a paid basis. In emergency situations, services are provided to other families on a paid basis. In special situations, services are provided to children regardless of the family's income level. Anglo-Saxon and other models are characterized by broad responsibility for providing social support to citizens, including pensions, national health care, and national social insurance.

Негизги сөздөр: мамлекет, эл аралык уюмдар, жеке адам, укук, **модель**, улуттар, принциптер, эл аралык укук.

Ключевые слова: государство, международные организации, индивид, право, модель, нации, принципы, международное право**.**

Keywords: state, international organizations, individual, law, model, nations, principles, international law.

Өнүккөн Батыш өлкөлөрүндөгү тажрыйба социалдык коргоо системасы жалпысынан социалдык камсыздандыруунун, социалдык жардамдын жана камкордуктун өз ара аракеттенүүсү аркылуу өз максаттарына натыйжалуу жете аларын көрсөтүп турат. Социалдык камсыздандыруунун принциби төгүмдөр аркылуу берилүүчү социалдык жардамды алдын ала каржылоого жана төгүмдөр менен көрсөтүлгөн кызматтардын көлөмүнүн ортосундагы тыгыз байланышка багытталган. Мисалы, өнүккөн өлкөлөрдөгү улуттук социалдык коргоо системаларынын укуктук базасы адам укуктары жаатындагы жалпы таанылган эл аралык нормаларга жана стандарттарга негизделген. Аларга

-1948-жыл, 10-декабрында Бириккен Улуттар Уюмунун (БУУ) Башкы Ассамблеясында Адам укуктары жаатындагы эң негизги эл аралык документ.анда,бардык адамдардын тең укуктуулугун жарыялаган.

-1966-жыл, 16-декабрь БУУнун Башкы Ассамблеясында сунушталып, күчүнө 1976-жыл, 3-январында кирген. Бул документте: Эмгек кылуу, билим алуу, саламаттыкты сактоо, социалдык камсыздоо укуктарын бекитет [1, 54-б.].

-1979-жыл, 18-декабрь БУУнун Башкы Ассамблеясы сунушталып, коптогон мамлекеттер тарабынан 1981-жыл, 3-сентябрында ратификацияланган. Жалпысынан Аялдардын укуктарын коргоо жана гендердик теңдикти камсыз кылууга багытталган. Бул документ Аялдарга карата басмырлоонун бардык түрлөрүн жок кылуу жөнүндө CEDAW конвенциясы,

-1989-жыл, 20-ноябрь БУУнун Башкы Ассамблеясы Баланын укуктары жөнүндө конвенцияны сунуштап 1990-жыл, 2-сентябры кабыл алган. Конвенция Баланын жашоого, билим алууга, корголууга жана өнүгүүгө болгон укуктарын аныктайт.

- 1993-жыл, 20-декабрында БУУнун Башкы Ассамблеясында Майыптар үчүн мүмкүнчүлүктөрдү теңдөө боюнча стандарттык Майып адамдардын коомдогу тең мүмкүнчүлүктөрүн камсыз кылууга багытталган сунуштоочу эрежелер бекитилген**.**

-2006-жыл, 13-декабрь БУУнун Башкы Ассамблеясы Майыптардын укуктары жөнүндө конвенция сунушталган жана коптогон талкуллорлордон кийин 2008-жыл, 3-май кабыл алынган. Майып адамдардын бардык укуктарын эл аралык деңгээлде коргоого багытталган.

Бул кабыл алынган документтердин эң маанилүү аспектилеринин бири - адам укуктарынын эл аралык деңгээлде таанылган нормалары жана стандарттары, ошондой эле аларды ишке ашыруунун принциптери жана каражаттары. Оношдой эле универсалдуу маанидеги конвенциялар жана декларациялар менен катар континенталдык жана аймактык адам укуктары боюнча келишимдер бар. Белгилүү мисалдарга Африка Биримдиги Уюмунун Уставы (1963), Адам жана элдердин укуктары боюнча Африка Хартиясы (1981) жана Адам жана элдердин укуктары боюнча Африка комиссиясы кирет; Америка мамлекеттеринин уюмунун Уставына Адамдын укуктары жана милдеттери боюнча Америка декларациясы (1948), Адам укуктары боюнча Америка конвенциясы (1969), Адам укуктары боюнча Америка аралык комиссия жана Адам укуктары боюнча Америка аралык сот кирет. Адам укуктарын жана негизги

эркиндиктерди коргоо боюнча Европа конвенциясы (1950), Европа социалдык хартиясы (1961), Европадагы коопсуздук жана кызматташтык уюму (1975), Адам укуктары боюнча Европа соту, Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигинин Адам укуктары жана негизги эркиндиктери жөнүндө конвенциясы (1995), Көз карандысыз Мамлекеттердин жарандарынын социалдык укуктары жана кепилдиктери жөнүндө хартия (1994) орчундуу деп айтсак болот [2, 12-б.]

Жалпысынан алганда, жогоруда айтылган аймактык декларациялар жана конвенциялар БУУнун Уставынын принциптерине жана Адам укуктарынын жалпы декларациясынын ченемдерине жана стандарттарына берилгендигин тастыктайт.

Бугунку кундо, дуйнолук социалдык иштин калыптанып жана иш жузундо озунун маныздылуулугу менен айырмаланган бир не модельдери бар. Бул модельдердин тажрыйбалары социалдык иштин эл арылык денгээлде кабылдоосуна дуушарланат.

Америкалык модель: Америка Кошмо Штаттарындагы социалдык камсыздоо системасынын өзгөчөлүгү ар кандай деңгээлдерде: федералдык, штаттык жана жергиликтүү социалдык программалардын болушунда жана ишке ашырылышы. Бул системанын артыкчылыктары, ал өлкөнүн дээрлик бардык аймактарындагы адамдардын социалдык муктаждыктарын толук жана натыйжалуу ишке ашырууга мүмкүндүк берет. Социалдык камсыздандыруу жана мамлекеттик жардам мамлекеттик социалдык камсыздоонун эки негизги формасы болуп саналат.

Алардын ортосундагы негизги айырмачылык алардын ар кандай каржылоо булактарында. Камсыздандыруу фонддору жумушчулардан (эмгек акынын пайызы катары), ишкерлерден (төлөнүүчү эмгек акынын пайызы катары) жана өзүн-өзү иш менен камсыз кылган адамдардан, дарыгерлерден, дин кызматчылардан жана драма адистеринен (кирешенин 14% дан ашыгы) түшкөн салыктардан түзүлөт, ал эми мамлекеттик жардам федералдык, штаттык жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджеттеринен бөлүнгөн каражаттардан түзүлөт [3, 92-б.].

Америка Кошмо Штаттарында 1935-жылдагы Социалдык камсыздоо жөнүндө мыйзам камсыздандыруунун эки түрүн белгилеген: карылык боюнча пенсиялар жана жумушсуздук боюнча жөлөкпулдар. Булар кедейлердин айрым категорияларына (негизинен майыптар жана жетимдер) жардам көрсөтүүнү, ошондой эле убакыттын өтүшү менен багуучудан айрылгандыгы боюнча пенсияларды, майыптык боюнча жөлөкпулдарды (жумушка байланыштуу жаракаттарга байланыштуу эмес) жана 65 жаштан жогорку адамдар үчүн медициналык камсыздандырууну камсыз кылууну камсыз кылган. Бул мыйзам жеке сектордун жумушчуларына жана кызматкерлерине да тиешелүү болгон. Темир жолчулар, федералдык мамлекеттик кызматкерлер, согуштун ардагерлери жана аскер кызматкерлери үчүн атайын социалдык камсыздандыруу системасы түзүлгөн. Айыл чарба жумушчулары, чакан бизнес кызматкерлери, күндүзгү жумушчулар жана жумушчулардын башка айрым категориялары мамлекеттик камсыздандыруу менен камтылбаган.

Жалпы федералдык программадан тышкары, өндүрүштүк жаракаттардан жана оорулардан камсыздандыруу боюнча мамлекеттик деңгээлдеги программалар бар. Компенсация (жумушка байланыштуу жаракаттар, өлүмгө алып келген кырсыктар ж.б. үчүн) эмгек акынын үчтөн эки бөлүгүнө чейин жетиши мүмкүн жана негизинен жеке камсыздандыруу компаниялары тарабынан төлөнөт [4, 21-б.].

Жакырчылыкка жардамга келсек, ал өлкөдө 1960-жылдардан бери кеңири таралган жана кепилденген кирешени камсыз кылууга жана балдары бар үй-бүлөлөрдү, карыларды, майыптарды, көп балалуу үй-бүлөлөрдү же тамак-ашка, турак-жайга жана медициналык жардамга муктаж болгон жалгыз бой ата-энелерди (аял же жумушсуз адам башкарган) колдоого багытталган.

Өлкөнүн мамлекеттик камсыздандыруу системасы ар кандай формада - жамааттык, жумуш ордунда жана жекече - болгон жеке камсыздандыруу системалары менен толукталат.

Өлкөдө балдар менен социалдык иште көптөгөн кызыктуу өнүгүүлөр бар. Адистештирилген социалдык жардам мекемелери төмөнкү кызматтарды көрсөтөт (аз камсыз болгон үй-бүлөлөр үчүн акысыз): ата-энелер үчүн атайын кесиптик окутуу топторун уюштуруу, жумушка орношууга жардам берүү; иштеген ата-энелерге күндүз жана кечинде бала багууну камсыз кылуу; шаардык саламаттыкты сактоо борборлорунда никесиз энелер үчүн кызмат түзүү; зомбулукка кабылган балдарды коргоо кызматтарын түзүү жана колдоо; балдар үйлөрүн түзүү жана текшерүү, багып алуучу үй-бүлөлөр менен иштөө, баланын жаңы үй-бүлөгө адаптацияланышын көзөмөлдөө; балдардын билим алуусуна жардам берүү үчүн социалдык кызматтарды иштеп чыгуу, ата-энелерге үй жумуштарын аткарууга жардам берүү ж.б. Ушул сыяктуу кызматтар башка үй-бүлөлөргө да акы төлөнүүчү негизде көрсөтүлөт. Өзгөчө кырдаалдарда кызматтар үй-бүлөнүн кирешe деңгээлине карабастан балдарды багууну өз мойнуна алат [4, 22-б.].

Балдардын социалдык кызматтарынын милдеттерине жетим балдарды асырап алуу маселелери да кирет. Акыл-эси кем балдар үчүн социалдык кызматтар психиатриялык ооруканаларда жана жатак мектептерде, ошондой эле адистештирилген стационардык мекемелерде жана диспансерлерде, ошондой эле амбулатордук негизде көрсөтүлөт. Жашы жете электер менен иштөөгө өзгөчө көңүл бурулат. Ошондой эле жаш качкындар үчүн акысыз кызматтарды сунуш кылган ишеним телефону кызматы бар. Европанын бардык өлкөлөрү үй-бүлө эң маанилүү социалдык институт деген көз карашта: бул жерде жаңы муундар төрөлүп, чоңоюп, социалдашып, бул муундар экономикалык жана психологиялык колдоо алышат. Ар кайсы өлкөлөрдө калкты социалдык жактан коргоо маселеси ар кандай чечилет жана бул өлкөнүн экономикалык өнүгүшү, ошондой эле тойондун же башка социалдык моделдин калыптанышындагы тарыхый факторлор менен байланыштуу [4, 23-б.].

Скандинавиялык модель. Дания, Швеция жана Финляндияга мүнөздүү социалдык камсыздоо системасын "Скандинавиялык" деп мүнөздөөгө болот.

Бул системанын негизги өзгөчөлүгү - мамлекет тарабынан бардык жарандарга кепилденген социалдык камсыздоонун универсалдаштырылышы. Ал мамлекеттин кирешелерди социалдаштыруудагы жана улуттук социалдык башкаруу механизмдериндеги маанилүү ролу менен айырмаланат. Ал жогорку сапаттагы жана жалпыга жеткиликтүү социалдык кызматтарды (анын ичинде акысыз саламаттыкты сактоо, билим берүү ж.б.) камсыз кылат.

"Скандинавиялык" моделдин айырмалоочу өзгөчөлүгү - социалдык коргоо системасы, негизинен, салык салуу аркылуу каржыланат. Жалпы системадан айырмаланып турган социалдык коргоонун жалгыз компоненти - бул жумушсуздук боюнча камсыздандыруу, ал ыктыярдуу жана профсоюздар тарабынан башкарылат.

Акыркы учурда кызматкерлердин камсыздандыруу программаларын каржылоого катышуусу акырындык менен жогорулап, эмгек акыдан камсыздандыруу чегерүүлөрүнүн көбөйүшү байкалууда.

Жумушсуздук боюнча жөлөкпулдар жумушсуздук боюнча жөлөкпулдар адамдарга жумушсуздук боюнча жөлөкпулдардан чыгымдардын азайышына жакшы өнүккөн жумуш менен камсыз кылуу кызматы системасы аркылуу жетишилет. Балдар, ата-энелеринин кирешесине карабастан, ай сайын жөлөкпул алышат, ал 18 жашка чыкканга чейин төлөнөт. Үч же андан көп баласы бар үй-бүлөлөр кошумча жөлөкпулдарды алышат. Социалдык камсыздоо кызматтарынан тышкары, бейөкмөт уюмдар ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын укуктарын коргоо сыяктуу ар кандай социалдык иштерди аткарышат [5, 31-б.].

Англо-саксон модели: Улуу Британиянын мисалын карап көрсөк, бул социалдык камсыздоо системасы, ошондой эле "Беверидж системасы" деп аталган. Беверидж системалуу социалдык камсыздоонун төмөнкү принциптерин сунуштаган:

-системалуу социалдык камсыздоонун универсалдуулугу принциби — аны материалдык жардамга муктаж болгон бардык жарандарга жайылтуу;

Пенсиялардын, жөлөкпулдардын жана саламаттыкты сактоонун бирдей деңгээлинде, ошондой эле аларды камсыз кылуу шарттары менен чагылдырылган социалдык кызмат көрсөтүүлөрдүн жана төлөмдөрдүн бирдейлиги жана бирдиктүүлүгү принциби.

Үй-бүлөлүк жөлөкпулдарды жана саламаттыкты сактоону каржылоо мамлекеттик бюджеттен жүргүзүлөт, ал эми башка социалдык жөлөкпулдар кызматкерлердин жана жумуш берүүчүлөрдүн камсыздандыруу төгүмдөрүнөн каржыланат.

Ошондой эле, "Беверидж" моделинин алкагында камсыздандырууда айрым айырмачылыктар бар экенин белгилей кетүү керек. Улуу Британиянын улуттук саламаттыкты сактоо системасы бардык жарандарга, алардын кирешесине карабастан, акысыз медициналык кызматтарды көрсөтсө, Ирландияда акысыз медициналык кызматты аз камсыз болгон жарандар гана ала алышат.

Британиянын социалдык камсыздоо системасынын айрым өзгөчөлүктөрү бар:

- бул системанын ичинде социалдык тобокелдиктердин белгилүү бир түрлөрүн - мисалы, карылык, оору, жумушсуздук, өндүрүштүк кырсыктар жана драмаларды камсыздандырууга жооптуу атайын, расмий түрдө уюштурулган мекемелер жок.

- Улуу Британиянын социалдык камсыздоо системасы мамлекеттик органдардын социалдык кызматтарды көрсөтүүдөгү маанилүү ролу, ошондой эле алардын жеке камсыздандыруу программалары менен тыгыз байланышы менен мүнөздөлөт.

Улуу Британиянын социалдык камсыздоо системасын болжол менен эки кичи системага бөлүүгө болот:

- улуттук социалдык камсыздандыруу;

- улуттук саламаттыкты сактоо. Улуу Британиянын социалдык камсыздоо системасынын биринчи элементинин — Улуттук социалдык камсыздандыруунун — ичинде социалдык программалардын үч негизги түрү бар:

Улуу Британиянын социалдык камсыздоо системасынын экинчи компоненти — Улуттук саламаттыкты сактоо — мамлекеттик бюджеттен каржыланат. Бирок, Улуу Британияда саламаттыкты сактоо акысыз болгондуктан, саламаттыкты сактоо камсыздандырууга негизделген деп эсептелбейт. Андан тышкары, Улуу Британия саламаттыкты сактоо чыгымдарына өкмөттүн катышуу деңгээли өтө жогору, дээрлик 90% түзгөн бир нече өлкөлөрдүн бири [6, 52-б.]

Улуу Британиядагы пенсияларга келсек, ал үч баскычтуу система менен көрсөтүлөт.

Биринчи деңгээл - милдеттүү мамлекеттик пенсиялык система, ал белгиленген өлчөмдөгү базалык эмгек пенсиясын төлөөнү камсыз кылат.

Экинчи деңгээл - милдеттүү пенсиялык камсыздандыруу, ал мамлекеттик жана жеке пенсиялык камсыздандыруу схемаларынын айкалышынан турат.

Үчүнчү деңгээл - жеке пенсиялык фонддордун ичиндеги ыктыярдуу пенсиялык камсыздандыруу.

Ошентип, Улуу Британияга мүнөздүү болгон социалдык коргоонун англо-саксон модели мамлекеттин жарандарга социалдык колдоо көрсөтүү, анын ичинде пенсия менен камсыз кылуу, улуттук саламаттыкты сактоо жана улуттук социалдык камсыздандыруу боюнча кеңири жоопкерчилиги менен мүнөздөлөт. Мындан тышкары, камсыздандыруу программаларын каржылоо (пенсиялык, медициналык камсыздандыруу, майыптык боюнча пенсиялар) бирдиктүү социалдык төгүм менен жабылат, анын каражаттары социалдык коргоонун белгилүү бир тармагынын муктаждыктарына жумшалат.

Түштүк Европа модели. Түштүк Европа өлкөлөрү (Италия, Испания, Греция жана Португалия) социалдык коргоонун түштүк европалык же "рудиментардык моделин" чагылдырат.

Жалпы калктын ичинде пенсионерлердин олуттуу үлүшүнүн көйгөйү өлкөнүн демографиялык жактан начар өнүгүшү менен ого бетер татаалдашып,

ар бир үй-бүлөгө орточо эсеп менен 1,26 бала туура келет - бул Европадагы эң төмөнкү көрсөткүчтөрдүн бири.

Ал эми эң маанилүү модель бул: Континенталдык модель системасы, көбүнчө "Бисмарк" (негиздөөчүсү, канцлер Бисмарктын атынан) деп аталат, социалдык коргоо деңгээли менен кесиптик ишмердүүлүктүн узактыгынын ортосундагы катуу байланышты орнотот. Ал социалдык камсыздандырууга негизделген, анын кызматтары негизинен камсыздандырылган адамдардын төгүмдөрү менен каржыланат.

Бул моделдөө системасынын негизги принциптери Германияда 19-кылымда Бисмарктын «Чыгым фонду» концепциясында негизделген. Ушул система Германияда "акчаны үнөмдөө" алкагында бар болгон социалдык камсыздандыруунун тармактарын: карылык жана майыптык боюнча камсыздандырууну, медициналык камсыздандырууну, өндүрүштүк кырсыктан камсыздандырууну түзгөн.

Бул моделдөө системасы кесиптик тилектештик принцибине негизделген. Кесиптик тилектештик принциби кызматкерлер менен ишкерлер ортосунда тең укуктуу негизде башкарылуучу камсыздандыруу фонддорунун болушун болжолдойт.

Колдонулган адабияттардын тизмеси:

1. Меерсон Е. А. Социальная политика государства в обеспечении защиты молодой семьи и социально-трудового потенциала Европе. – Волгоград, 2022, – 200с.
2. Рябушкин Т. В., Симчера В. М. Очерки международной социальной статистики. – М., 2021. – 242с.
3. Чорбинский С. И. Социальная работа и социальные программы в США. – М., 2022.-200с.
4. Усенова В.У, Социальная политика. – Бишкек, // Ассоциация социальных работников КР, Шведское управление. – Б., 2012, – 130с.
5. Хотинец Р., Социальная модель общества и социальная работа. – М.: 2018., – 350с.
6. Головко Е. Государственная семейная политика в странах Европейского сообщества и США. – М., 2022, – 311с.

Рецензент: тарых илимдеринин кандидаты, доцент Алымкулов К.